

ΜΗΧΑΝΕΣΑΙ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧ. ΦΡ. 20. — ΕΝ Τῷ ΕΞΩΤ. ΦΡ. 30. ΚΑΤΑ ΜῆΝΑ Λ. 15, ἔτος ἑξαμηνίαν λ. 10. — ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμορος παρὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συγγάματος. —

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΣΥΜΠΤΩΣΙΣ

Πρὸ μιᾶς περιποῦ ἐβδομάδος ἐκυκλοφόρησε διὰ τῶν ἐφημερίδων ἀνταπόκρισις τις ἐντεύθεν τῆς ἀγγλικῆς Σημιαίας, ἐν ἣ ἀνεγράφετο ἡ συνέντευξις ἣν ἔλαβεν ὁ ἐνταῦθα ἀνταποκριτὴς τοῦ ὄργάνου τῶν συντηρητικῶν, γνωστὸν μέλος τῆς τρικουπικῆς αὐλῆς, μετὰ τοῦ κυρίου πρωθυπουργοῦ. Ἡ ἐθνικὴ ἀτμοσφαῖρα τοῦ τόπου τούτου τοσοῦτον ἐπληρώθη ἀζώτου, ὥστε ἡ ἀνταπόκρισις ἐκείνη, ἀν καὶ ἀπουδαιότατη, ἀν καὶ διατυπούσα ὄλην τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ, πολιτικὴν περὶ ἧς καὶ παραύσης τῆς τελευταίας συγόδου τῆς Βουλῆς, οὐδὲν σαφὲς ἐγνωμεν καὶ ἀποῦνος πῶρα οὐδὲν ἠκούσαμεν, ἀγ καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ἐγκριτωτέρῳ ἀγγλικῷ φύλλῳ ὑπὸ ἐποψιν ἐξωτερικὴν, τῷ ἀντιπροσωπεύοντι τὴν σημαίαν τοῦ Βήκουσιλδ καὶ τοῦ Σαλισβουρῶ ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς πράγμασιν, ἀν καὶ ὁ ἐνταῦθα ἀνταποκριτὴς τῆς Σημιαίας θεωρεῖται ἐκ τῶν οἰκιακωτέρων ἀνθρώπων τοῦ κυρίου πρωθυπουργοῦ. Τὸ ἐφ' ἡμῖν οὐδὲν ἐγράψαμεν περὶ τῆς συνεντεύξεως αὐτῆς, διότι προσεδοκῶμεν ρητὴν αὐτῆς διάψυσιν ἐκ μέρους τοῦ ὄργάνου τοῦ προέδρου τῆς κυβερνήσεως. Ἀλλ' ἡ Ὥρα ἐτήρησε τελείαν σιγὴν, ἐν δὲ τοιαύταις περιπτώσεσιν ἡ σιωπὴ σημαίνει κατάρσιν, ἡ δὲ νεωτέρα τῆς Ὥρας ἀδελφὴ Στάυ πρόβη εἰς πανηγυρισμὸν τῆς ἐνώπιον τοῦ ἀνταποκριτοῦ τῆς Σημιαίας ὁμολογίας πίστεως ἐξωτερικῆς — ἀν τῷ ἔμεινε πλέον πίστις τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ.

Τί ἔλεγεν ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, ἀναγράφουσα τοὺς λόγους τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ; Ὁ μετα τῆς συνήθους ἀβρότητας ὑποδεξάμενος τὸν ἀνταποκριτὴν τῆς Σημιαίας πρωθυπουργός — καὶ τὸ πιστεύομεν, ἀφοῦ τὸν ὑποδέχεται καθὲ βράδυ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τὸν διεβεβαίωσεν α.) ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις οὐδεμίαν περιάπτει σπουδαιότητα εἰς τεχνικούς συνασπισμούς, οἵτινες εἶνε καθόλου ἀνωφελεῖς. — Ἀπεκάλεσε δὲ τοιοῦτους συνασπισμούς τὸν ὑπὸ τὴν γερμανικὴν ἐμπνευσιν σχηματισθέντα πολιτικὸν συνδυασμὸν, Γερμανίας, Αὐστρουγγαρίας, Ἰταλίας, Ἰσπανίας, Σερβίας καὶ Ρουμανίας. — β.) ὅτι ἡ Ἑλλὰς σήμερον χρῆζει ἐνὸς πράγματος πρῶτιστά καὶ μάλιστα, τὰ καταβάλλη δηλαδὴ ὅλην τὴν ἐνέργειάν της πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῆς πόρων. γ.) ὅτι καθῆκον ἔχει τῶρα νὰ περιμενῇ, διότι πέποιθεν, ὅτι τὰ τῆς Ἀνατολῆς θὰ κανονισθῶσιν ἐδραίως καὶ ἀσφαλῶς δι-

Ἐν Αθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20. — ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 30. κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἑξαμηνίαν λ. 10. — οἰκίας Φιλήμορος παρὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συγγάματος. —

ὅτι ἐπαύσατο ἐπιδιώκουσά φαντασιώδη: ἐξήντηθ' ἀσεβοῦσιν τὰ δικαιώματα πάσης ἐν τῷ Αἴμῳ ἐθνότητος, καὶ αὐτῶν τῶν Ἀλβανῶν ἀκόμη· καὶ σ' ὅτι τὴν χειραφέτησιν τῶν ὑπ' ἀλλότριον ζυγὸν Ἑλλήνων ὑπολαμβάνει ὁ κ. Τρικουπὴς ἔργον δικαιοσύνης καὶ ὑπομονῆς. —

Ἀὐτῇ ἡ οὐσία τῆς συνεντεύξεως ἣν ἔλαβεν ὁ κ. πρωθυπουργός μετὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ τῆς Σημιαίας. — Καθὼ ἦν λοιπὸν στιγμὴν τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα ὑπὸ τὴν γενικωτέραν αὐτοῦ μορφήν, τὴν εὐρωπαϊκὴν, διέσπασε μικρὰς καὶ μεγάλας δυνάμεις εἰς δύο φοβερὰ συμπλέγματα, ἀφ' ἐτέρου τὴν Γερμανίαν μετὰ τῶν συμμάχων της, ἀφ' ἐτέρου τῆς Ρωσίας μετὰ τῶν συμμάχων της, καὶ συναμολογούντο ἐν Γασταίν καὶ Κοπενάγη, ἀν ἄλλ' ἤραπται, ἀλλ' ὅπωςδήποτε ρηταὶ συμφωνίαι συμμαχικαὶ, μῆλον ἔοδος ἔχουσαι καὶ τὰς δυναμικὰς μὲν πρὸς ἀλλήλας σχέσεις τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ κατὰ βάθος τὴν ἀναστάτῳσιν τῆς Ἀνατολῆς, ἡ Ἑλλὰς ἐξερχεται διὰ τοῦ κυρίου πρωθυπουργοῦ ὀμιλοῦντος πρὸς ἀνταποκριτὴν φύλλου διακριθέντος ἐπὶ μισελληνισμῷ καὶ λέγει: «Οὐδεμίαν ἀποδίδω σημασίαν εἰς τοὺς συνασπισμούς σας. Συμφωνήσατε ἐδαφικαὶ αὐξήσεις καὶ μετακινήσεις ὁρίων. Κάτελθε, σὺ Αὐστρία εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, προχώρησε εἰς τὴν Ἀλβανίαν, ὑποζημιώθητι σὺ Ρουμανία δι' αὐστριακῶν χωρῶν, λάβε τὸ μονοπώλιον τῆς κυριαρχίας τοῦ Δουναβέως, κατὰστάσῃσιν σὺ Ρωσία ἐξάρτημά σου τὴν Βουλγαρίαν, ἐπέκτεινον αὐτὴν ἐπὶ τὴν Θράκην, ἐξάπλωσον πρὸς τὴν Μακεδονίαν, σπρώξατέ με ἐντεύθεν τοῦ Ὀλύμπου, λάβετε ὀπίσω ἀν θέλετε καὶ ὅσα μοὶ ἐδώσατε ἐν Βερολίῳ, ἐγὼ εἶμαι κασμοπολίτης, σέβομαι τὰ δικαιώματα πάσης ἐν τῷ Αἴμῳ ἐθνότητος, ἀναγνωρίζω φυλὴν Ἀλβανικὴν, δυναμένην νὰ διαμφισβητήσῃ καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς Ἀθήνας ὡς ἀλβανικὰς, ἀναγνωρίζω τὰ δικαιώματα τῶν Βουλγάρων ἐπὶ τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας, δὲν ἐπιδιώκω πλέον φαντασιώδη, ὅτε διατελῶ ἐν φρεναπάτῃ, οὐδὲν ζητῶ, οὐδὲν θέλω, συνιστῶ ὑπομονὴν εἰς τοὺς δούλους ἀδελφούς μου, γνωρίζω νὰ περιμένω, ὡς με συνεβούλευσεν ἄλλοτε ὁ λόρδος Βικονσφιλδ, τὸν ὁπίον δὲν ἤθελα τότε ν' ἀκούσω, ἀλλὰ τώρα πικρὰ μεταμέλομαι, διότι ἠναγκάσθην νὰ δεχθῶ τὴν Θεσσαλίαν καὶ μέρος τῆς Ἡπείρου, καὶ ἐνεκα τούτου νὰ παραλύσω τὰ οικονομικὰ μου πῶρα, ὅτι ζητῶ εἶνε νὰ ἀναπτύξω τοὺς ἐσωτερικούς μου πόρους, πῶρα ὅτι δνειροπολῶ εἶνε χρήματα, χρήματα, χρήματα. Κάμετε ὅ,τι θέλετε, ἐγὼ θὰ κυττάσω τὴν δουλειά μου». Ἐὰν ἦνε ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ κυρίως πολιτικὴ εἶνε

ἔργον τοῦ Στέμματος, διενεργούντος αὐτὴν διὰ τῶν ὑπουργῶν του, τότε τῆς νέας ταύτης ἐξωτερικῆς πολιτικῆς εἰσηγητῆς δὲν εἶνε ὁ κ. Τρικούπη; αὐτοβούλος, ἀλλὰ καὶ ὁ Βασιλεὺς μῶν. Ἡ τοιαύτη συνφωνήσαν πολιτικὴν πρὸς ἀλλήλους Βασιλεὺς καὶ πρωθυπουργός, πρὶν ἀναχωρήσῃ ὁ πρῶτος διὰ τὴν Εὐρώπην—ὅπερ ἀπίθανον—διότι οἱ τεχνῆτοι συνασπισμοί, περὶ ὧν ὁμίλησεν ὁ κ. πρωθυπουργός, πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῆς Σηριαίας, δὲν εἶχον κατασκευασθῆ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Βασιλέως ἐντεῦθεν, ἢ ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ἐνεπνεύσθη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως εἰς τὸν πρωθυπουργόν, τῶρα μετὰ τοὺς τεχνῆτους τοῦ κ. Τρικούπη συνασπισμοὺς, ὅτε δηλαδὴ ὁ ἡγεμὼν τοῦ τόπου ταύτου εὐρίσκειτο ἐν Φρεδενσβόργ μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν συγγενῶν του αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας, πρίγκιπος τῆς Οὐαλλίας, βασιλέως τῆς Σουηδίας καὶ τοῦ σεβαστοῦ γέροντος πατρός του. Διότι ὁ κ. Τρικούπη; δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα ἄνευ γνώσεως τοῦ Στέμματος νὰ κηρύξῃ τόσο πανηγυρικῶς καὶ τόσο ἐπισήμως νέαν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, ἥτις δικαίως δύναται νὰ ὀνομασθῇ **πολιτικὴ τῆς παραιτήσεως**. Ὅτι δὲ τὸ Στέμμα ὑπῆρξεν ὁ κυρίως εἰσηγητῆς τῆς πολιτικῆς αὐτῆς, ἀρκεῖ νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἐν Κοπενάγη, ὅτι τὰ πολιτικὰ διαβούλια τοῦ Βασιλέως ἐγένοντο πρὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας, τοῦ ἀληθοῦς κυριάρχου τῆς Βουλγαρίας, καὶ ἀπὸ τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλλίας, ὅστις οὐδεμιᾶς ἠδύνατο νὰ μεταλάβῃ ὑποχρέωσιν ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πολιτικῇ ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ Γλαδστανος, Γλαδσταν δὲ καὶ Τσάρος μίαν ἔχουν γνήσιον περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας, ὧν πλήρη ποιεῖται παραιτήσῃ ὁ κ. Τρικούπη; καθ' ὑψηλὴν εἰσηγήσιν τοῦ Στέμματος.

Καὶ ἐπειτὰ ὁ ἀγαθὸς Αἰὼν παρὰ τοῦ Βασιλέως περιμένει τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν διοργάνωσιν τοῦ στρατοῦ!

Ἦν βεβαίως σπουδαῖος οὗτος ὁ λόγος δι' ἀνεξάρτητον δημοσιογράφον νὰ στραφῇ καὶ νὰ βροντήσῃ ἀπέναντι τοιούτων ἀποκαλύψεων ὅχι πλέον τεχνῆτων, ἀλλὰ φυσικῶν συνασπισμῶν, μεταξύ Στέμματος καὶ κυβερνήσεως ἐναντίον τῆς δυστυχούς Ἑλλάδος, ἧς πρῶτιστοι πολέμιοι οὔτε οἱ Σλαῦοι, οὔτε οἱ Αὐστριακοὶ εἶνε, ἀλλ' οἱ πρυτανεύοντες καὶ ἡγεμονεύοντες καὶ κυβερνῶντες αὐτὴν. Αἱ ἀστραπαὶ ὅμως καὶ αἱ βρονταὶ καὶ ὁ πάταγος πρὸς τί, δι' ὄνομα τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἡ πεποθήσις ἡμῶν ἐσχηματίσθῃ μὲν πρὸ πολιοῦ, ἀφ' ἧς ἠρξάμεθα δημοσιογραφούντες ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι, προκειμένῳ ὑπερὶ τοῦ Στέμματος, διεκρυσταλλώθῃ δ' ἐσχάτως διαυγέστατα προκειμένου περὶ τοῦ νῦν πρωθυπουργοῦ τοῦ Στέμματος;

Ὅτι θέλωμεν νὰ ὑπομνήσωμεν τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν εἶνε ὁ τίτλος τοῦ παρόντος ἀρθροῦ: **ἡ περιεργὸς συμπτῶσις**.

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1876 τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα κατόπιν τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Ἑρζεγοβίνης, τοῦ σερβοτουρκικοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινῶν συγκληθείσης συνδιασκέψεως ἦν ἐν τῇ πλήρει ἀκμῇ του. Προεμνήστο ὁ ρωσοτουρκικὸς πόλεμος καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχι αἱ μεταβολαὶ αἰτίνας ἐπῆλθον ἐν τῇ Χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου, μεταβολαὶ δυστυχῶς ἐπιρρεάσασαι ὑπερὸ τὸ δέον τὴν σλαβικὴν καὶ ἐξασθενήσασαι ὑπερὸ τὸ δέον τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν.

Καὶ ὅμως ὁ Κομμουνδούρος, δὲν γνωρίζομεν ὑπὸ τίνος πονηροῦ δαίμονος, ἐμπνευσθεὶς, αὐθωρεῖ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως δι' Εὐρώπην ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς Νομάρχας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8 Ἀπριλίου, ἐν ἧ ἰδοῦ πῶς διετύπωνε τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν:

»Ἡ Ἑλλάς, διὰ τῆς συνετῆς καὶ περισκευμένης διαγω-

νῆς αὐτῆς, ὑπηρετήσεν οὐσιωδῶς κατὰ τοὺς νῦν καιροὺς τὴν νεύρησιν πρὸς τὰ ἔξω καὶ τὴν τάξιν εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Τὴν ὑδιαγωγὴν ταύτην ὑπηγόρευον τῇ Ἑλλάδι τὰ ἀληθῆ αὐτῆς πνευφέροντα, βεβαῖον δ' εἶνε, ὅτι οὕτω δύναται νὰ προαγάγῃ αὐτὰ καὶ νὰ βαδίσῃ ἀπροσκόπτως τὴν ἑδὸν τοῦ προορισμοῦ τῆς. Πιστεύω ἀδιστακτικῶς ὅτι ἡ συμπεριφορὰ, ἣν ἐπῆρξεν ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ σημασία αὐτῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ καλῶς ἐγγνώσθησαν καὶ σπουδαίως ἐξετιμήθησαν Ἐπομένῳ; ἡ ἀξία αὐτῆς καὶ τὰ δικαιώματα θέλουσιν ἐπιτέλους ἀναγνωρισθῆ καὶ ἐν ταύτῳ ὑποστηριχθῆ διὰ τῶν πραγμάτων. **Ἡ Ἑλλάς λοιπὸν περιμένει καὶ ὑπομένει τὴν περὶ τῆς πορείας τῆς κρίσιν**, οἶαν δικαιούσιν αἱ εὐλογιοὶ αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοῦ καθόλου συμφέροντος ἐρειδόμενα ὑπεποιθήσεις.

Ἐπὶ τῆς οὐσιωδῆς διαφορᾷ μετὰ τῆς εἰρηνικῆς τότε προκηρξέως τοῦ Κομμουνδούρου καὶ τῆς εἰρηνικῆς τῶρα δηλώσεως τοῦ Τρικούπη; δὲν νομίζετε ὅτι ὁ εἰς ἀντέγραψε τὸν ἄλλον; Καὶ ἂν ὑπάρχῃ διαφορὰ, ὑπάρχει εἰς κρίμα καὶ κατάκριμα τοῦ νῦν πρωθυπουργοῦ, διότι ἂν ὁ τότε πρωθυπουργός καιομένη; τῆς Ἀνατολῆς διέπραξε τὸ μέγα πολιτικὸν σφάλμα, ἐκ τυφλῶν βεβαίωσιν ἐπὶ τοῦ Στέμματος, τοῦ νὰ κηρύξῃ οὐδτεροτέτητα τῆς Ἑλλάδος, ὁ νῦν πρωθυπουργός ἀντὶ σφάλματος διέπραξε προδοσίαν, κηρύξας παραιτήσῃ τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ὁ μὲν Κομμουνδούρος φύσει μεταπίπτων ἀπὸ μίας εἰς ἄλλην πολιτικὴν, ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρις Ὀκτωβρίου διέγνω τὰ λάθη καὶ τὸν Ὀκτώβριον συγκαλέσας τὴν Βουλὴν ἤλθε μὲ πρόγραμμα πλήρες πολεμικόν.

Ὁ δὲ Τρικούπη; καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα προπαρασκευάζεται νὰ ἔλθῃ μὲ πρόγραμμα πλήρες εἰρηνικόν.

Καὶ ἡ Ἑλλάς ἐν τῷ μεταξύ θά σήπεται μετὰ συμπολιτεύσεως καὶ ἀντιπολιτεύσεως, ἐνῶ οἱ τεχνῆτοι συνασπισμοὶ θά ἐργάζωνται ἐν τῷ κρυπτῷ, ἵνα ἀποκαλυφθῶσι μίαν ἡμέραν ἔχοντες τὸν σιδηροὺν πόδα ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν σιδηρᾶν χεῖρα ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτῆς διὰ νὰ μὴ δύναται οὔτε νὰ κινήθῃ, ἀλλ' οὔτε νὰ ὁμιλήσῃ.

Καλεσθάν

ΧΡΟΝΙΚΑ

Πολλὴν ζῆλον ἔχει ὁ Σεπτέμβριος νὰ μᾶς εἰσαγάγῃ εἰς τὸν χειμῶνα, τὸν ἀγρίον καὶ νεφελώδη, χωρὶς νὰ μᾶς ἀφίσῃ πρῶτον νὰ ἀναπνεύσωμεν εἰς τὰς ἰδικὰς τοῦ ἀπαλᾶς δροσότητος. Μετὰ τὰ θερινὰ ὅμως θάληπ, τὰ πρῶτα φύγη, τὰ πρῶτα νέφη, αἱ πρῶται ψεκᾶδες διεγειροῦσιν εἰς τὴν ψυχὴν ἀόριστα θέληγτρα μελαγχολίας ἢ πόθων, γλυκύτατα πάντοτε, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀδειαν τῶν σταφιδοκτυματιῶν καὶ τῶν φιλασθένων, οἵτινες καταρῶνται καὶ τὰ πρῶτα κρύα καὶ τὰς πρῶτας βροχὰς καὶ πᾶσαν τοιαύτην ποίησιν, ἰσχυραίνουσαν καὶ σάρκας καὶ βαλάντια.

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας ἐδωρήσατο εἰς τὸν Σουλτάνον ἑξ ἵππων ἀμάξης ἐκ τῶν καλλιτέρων τῆς Ρωσίας, οἵτινες ἐπιβιβασθέντες ἐπὶ ἀτμοπλοίου ἐν Ὁδησσῷ ἀνεμόνοντο εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Λόγος ἐγένετο περὶ ἐπιθεωρήσεως τῆς γραφῆς, ἥτις παρέχεται ἐν τοῖς ἰδιωτικαῖς ἐκπαιδευτηρίοις ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐπιτήδεος πρὸς τοῦτο ἐργασθησαμένης. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο μᾶς συμβουλεύει εἰς νὰ ζητήσωμεν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς,